

СХВАЛЕНО

Вченою радою КНЗ КОР
«Київський обласний інститут
післядипломної освіти
педагогічних кадрів»
(протокол від 23.04.2024 р. №4)

ЗАТВЕРДЖЕНО

Ректор КНЗ КОР «Київський
обласний інститут післядипломної
освіти педагогічних кадрів»



Віра РОГОВА
Наказ від «24» квітня 2024 р. № 70

**ОСВІТНЯ ПРОГРАМА
ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ
ПРАКТИЧНИХ ПСИХОЛОГІВ ЗАКЛАДІВ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ**

Біла Церква – 2024

Пояснювальна записка

Освітня програма розроблена на основі Типової програми підвищення кваліфікації педагогічних працівників щодо впровадження оновленого Базового компонента дошкільної освіти (Державного стандарту дошкільної освіти), затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 31.03.2021 № 397, та відповідно до професійного стандарту «Практичний психолог закладу освіти», затвердженого наказом Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства від 24 листопада 2020 року № 2425-20, професійного стандарту за професією «Вихователь закладу дошкільної освіти», затвердженого наказом Міністерства економіки України від 19.10.2021 № 755-21. Освітня програма також враховує основні положення Закону України «Про освіту» від 05.09.2017 №2145-VIII (зі змінами), Закону України «Про дошкільну освіту» №2628-III (редакція від 02.04.2022), Положення про психологічну службу в системі освіти України, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 22.05.2018 №509, Базового компонента дошкільної освіти (Державний Стандарт дошкільної освіти), затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 12.01.2021 № 33, Порядку підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21.08.2019 №800, листа МОН України «Методичні рекомендації щодо впровадження професійного стандарту «Вихователь закладу дошкільної освіти» від 20.12.2022 №1/15511-22, інших нормативно-правових актів, що регулюють діяльність практичних психологів, соціальних педагогів та з урахуванням європейського вектора розвитку освіти України, стратегії реформування галузі освіти в Україні, новітніх зарубіжних і вітчизняних наукових розробок, кращих практик у галузі освіти та професійного розвитку практичних психологів, соціальних педагогів, відповідно до сучасних викликів суспільства й освіти.

Сучасний практичний психолог, соціальний педагог закладу дошкільної освіти має бути готовим до роботи за державними освітніми стандартами в контексті реформування системи освіти, у тому числі виконання заходів щодо реалізації євроінтеграційних процесів у галузі освіти, інклюзивного підходу, посилення ролі цифрових технологій в організації освітнього процесу та активного впровадження технологій дистанційного навчання.

Мета освітньої Програми: професійний розвиток практичних психологів та соціальних педагогів закладів дошкільної освіти відповідно до державної політики в галузі освіти, ознайомлення з новими формами та методами практичної діяльності, інноваційними технологіями організації освітнього процесу, сучасними підходами до виховання особистості, удосконалення раніше набутих та/або набуття нових компетентностей фахівців психологічної служби закладів дошкільної освіти (далі – ЗДО), необхідних для організації навчання, виховання та розвитку вихованців, відповідно до Базового компонента дошкільної освіти (Державний Стандарт дошкільної освіти), затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 12.01.2021 № 33.

Основні завдання Програми:

- забезпечити розвиток загальних і професійних компетентностей соціальних педагогів та практичних психологів закладів дошкільної освіти;
- поглибити й розширити знання соціальних педагогів та практичних психологів закладів дошкільної освіти з теорії і практики навчання та виховання, що забезпечує якісні зміни в організації освітнього процесу та створює передумови для інноваційних перетворень у сучасній системі дошкільної освіти;
- активізувати розвиток значущих професійних якостей соціальних педагогів та практичних психологів закладів дошкільної освіти;
- удосконалити вміння соціальних педагогів та практичних психологів закладів дошкільної освіти відповідно до основних напрямів державної політики, її європейського вектора розвитку;

- підвищити обізнаність педагогічних працівників, батьків і дітей щодо розпізнавання ознак психологічного стресу і травми, отриманих унаслідок переселення або споглядання насильства, та відповідного реагування на них;
- поглибити й розширити теоретичні знання із фахових і психолого-педагогічних дисциплін.

Особливості організації освітнього процесу за освітньою програмою

Вивчення деяких питань модулів, окремих тем, послідовність вивчення, загальна кількість годин на вивчення тем можуть бути зміненими, окремі питання тем програми можуть бути перенесені в інші теми залежно від загальної концепції робочої програми навчання.

Очікувані результати навчання можуть відрізнятися залежно від кваліфікаційної категорії та педагогічного досвіду практичних психологів, соціальних педагогів.

Теоретична складова освітньої програми може бути реалізована через лекції/відеолекції/вебінари/відеоконференції тощо. Практична складова – через практикуми/навчальні тренінги/ семінари/майстер-класи тощо.

Навчальні заняття в синхронному режимі при дистанційній формі навчання проводяться з використанням спеціального програмного забезпечення для проведення вебконференцій з обов'язковою участю слухачів. Інші види занять в асинхронному режимі проводяться в різних форматах.

Програма містить чотири модулі, зміст яких орієнтований на розвиток професійних компетентностей практичних психологів закладів загальної середньої освіти. Кожен модуль передбачає теоретичну та практичну складові. Теоретична складова програми реалізується у формі інтерактивних лекцій/відеолекцій, вебінарів, відеоконференцій тощо. Практична складова – у формі навчальних тренінгів, практикумів, майстер-класів, семінарів тощо. Після завершення навчання передбачаються контрольні заходи (тестування, проєктна робота, творча робота, авторське завдання тощо).

Очікувані результати навчання відображено в загальних характеристиках Програми, конкретизовано в кожному модулі, відповідно до Професійного стандарту керівника (директора) закладу загальної середньої освіти.

Загальні очікувані результати охоплюють

Знання й розуміння:

- сучасних тенденцій розвитку освіти в цілому;
- нормативно-правових основ, законодавчих актів у сфері освіти;
- сутності Концепції Нової української школи;
- основ вікової психології, психології особистості, педагогічної та соціальної психології, психологічних особливостей учасників освітнього процесу, особливостей підтримки та збереження психічного здоров'я;
- теоретичних основ планування, організації та здійснення психологічної профілактики, психологічної просвіти, психологічної діагностики, психологічної допомоги (психологічного консультування, психологічного супроводу, психологічного тренінгу, розвивальної діяльності, першої психологічної допомоги);
- психолого-педагогічних особливостей організації інклюзивного навчання;
- психолого-педагогічних умов та методів ефективної освітньої діяльності, основ педагогічної психогієни, медіації, попередження професійного та емоційного вигорання педагогічних (науково-педагогічних) працівників;
- способів планування, форм, видів та способів професійного розвитку та самоосвіти.

Уміння:

- керуватись нормативно-правовими вимогами до діяльності спеціаліста психологічної служби;
- спиратись на новітні освітні та фахові концепції і підходи;
- визначати стратегічні напрями діяльності закладу освіти та прогнозувати результати впливу;

- організовувати психологічне забезпечення освітнього процесу відповідно до вимог законодавства;
- упроваджувати циклограми діяльності практичного психолога закладу інституційного догляду та виховання дітей;
- втілювати психологічну складову інклюзивного навчання;
- сприяти створенню та розвитку безпечного, дружнього до дитини освітнього середовища;
- застосовувати сучасні форми та методи у роботі з педагогами для забезпечення психолого-педагогічних умов та методів ефективної освітньої діяльності та педагогічної психогігієни;
- вимірювати ефективність застосовуваних інструментів, видів, форм та якості змістового наповнення трудових функцій/дій/напрямків роботи та планувати зони подальшого розвитку;
- ефективно взаємодіяти й працювати в команді;
- використовувати зовнішню та внутрішню супервізію та інтервізію як інструменти професійної підтримки та розвитку.

Диспозиції (цінності, ставлення):

- гуманістична спрямованість освітнього процесу;
- дитиноцентризм;
- готовність до реалізації сучасних цілей освіти;
- здатність усвідомлювати свої професійні можливості та діяти в межах рівня професійної підготовленості;
- усвідомлення необхідності постійного професійного розвитку;
- професійна мобільність та гнучкість;
- дотримання принципів надання психологічної допомоги (не нанесення шкоди, об'єктивності, конфіденційності, поваги до клієнта, необхідності та достатності наданої інформації);
- дії на основі етичних міркувань (мотивів), доброчесності, соціальної відповідальності, поваги до різноманітності та мультикультурності.

Матеріально-технічне забезпечення освітнього процесу: комп'ютерна техніка, офісне ПЗ, навушники, мікрофон, колонки, гаджет (планшет, смартфон), постійний доступ до глобальної мережі «Інтернет», наявність облікового запису Google (особистого чи корпоративного).

1.	Розробник освітньої програми	Шевченко Антоніна Михайлівна, професор кафедри педагогіки, психології та менеджменту освіти Комунального навчального закладу Київської обласної ради «Київський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних кадрів», кандидат психологічних наук
2.	Найменування освітньої програми	Освітня програма підвищення кваліфікації практичних психологів закладів дошкільної освіти
3.	Мета програми	Формування, розвиток професійних компетентностей
4.	Цільова аудиторія за спеціальністю або за посадою педагогічного працівника	Практичні психологи закладів дошкільної освіти
5.	Напрямок освітньої програми	Професійна компетентність практичних психологів закладів дошкільної освіти

6.	Зміст освітньої програми	№ з/п	Освітній компонент (модуль, тема)	Засоби провадження			
				Кількість годин			
				лекційні	семінарські	практичні	усього
		1.	Модуль 1. Соціально-гуманітарний. Модернізація системи освіти в контексті викликів XXI століття	4		2	6
		1.1.	Роль освіти у формуванні та розвитку людського капіталу	2			2
		1.2.	Гуманістичні аспекти модернізації освіти в контексті традицій та інновацій	2			2
		1.3.	Національна ідентичність в історичному вимірі			2	2
		2.	Модуль 2. Професійний. Освітнє середовище закладу дошкільної освіти: територія безпеки та розвитку	2		18	20
		2.1. Інваріантна складова модуля		2		12	14
		2.1.1.	Професійний стандарт практичного психолога закладу освіти			2	2
		2.1.2.	Навички XXI століття для успішної самореалізації особистості	2			2
		2.1.3.	Атестація фахівців психологічної служби			2	2
		2.1.4.	Особистісно-професійний імідж сучасного практичного психолога			2	2
		2.1.5.	Створення безпечної освітньої екосистеми закладу освіти			2	2
		2.1.6.	Практико орієнтовані технології в роботі практичного психолога			4	4
		2.2. Варіативна складова модуля				6	6
		2.2.1.	Інклюзивна освіта: теорія і практика			6	6
		2.2.2.	Виявлення та подолання освітніх та психологічних втрат			6	6
		2.2.3.	Формування команди для розвитку культури демократії в закладі дошкільної освіти			6	6
		2.2.4.	Дії учасників освітнього процесу у надзвичайних ситуаціях соціального, воєнного та природного характеру			6	6
		3.	Модуль 3. Фаховий. Організація роботи практичного психолога закладу дошкільної освіти	6		32	38

3.1. Інваріантна складова модуля		6		14	20
3.1.1.	Нормативно-правове забезпечення діяльності та особливості ведення документації практичних психологів закладів загальної середньої освіти	2			2
3.1.2.	Розвиток лідерської компетентності практичного психолога відповідно до професійного стандарту	2		2	4
3.1.3.	Організація та зміст діяльності практичного психолога закладу освіти	2		2	4
3.1.4.	Тайм-менеджмент: ефективні інструменти і стратегії в роботі практичного психолога			2	2
3.1.5.	Технологія побудови індивідуалізованої траєкторії особистісно-професійного розвитку практичного психолога			2	2
3.1.6.	Емоційна підтримка учасників освітнього процесу в умовах воєнного і післявоєнного стану			2	2
3.1.7.	Упровадження здоров'язбережувальних технологій у практику роботи закладу освіти			2	2
3.1.8.	Особливості підходу до вихованців з різними типами темпераменту			2	2
3.2. Варіативна складова модуля				18	18
3.2.1.	«Культура добросусідства» в дитячому садку: розвиток соціально-громадянської компетентності дітей			6	6
3.2.2.	Профілактика професійного вигорання педагогічних працівників на основі використання засобів декоративно-ужиткового мистецтва			6	6
3.2.3.	Безбар'єрне освітнє середовище: простір соціальної та психологічної підтримки особистості			6	6
3.2.4.	Формування здорових харчових звичок в учасників освітнього процесу			6	6
4.	Модуль 4. Діагностико-аналітичний			8	8
4.1.	Установче заняття. Вхідне діагностування			2	2
4.2.	Конференція з обміну досвідом			2	2
4.3.	Захист випускних робіт			2	2

			Разом:	12		60	72
7.	Обсяг (тривалість), що встановлюється в годинах та/або кредитах ЄКТС	72 год / 2.5 кредити ЄКТС					
8.	Форма підвищення кваліфікації	Очна, дистанційна, очно-заочна, пролонгована					
9.	Вид підвищення кваліфікації	Навчання за освітньою програмою підвищення кваліфікації					
10.	Перелік компетентностей, що вдосконалюватимуться	Загальні компетентності: ЗК.01, ЗК.02, ЗК.03, ЗК.04, ЗК.05, ЗК.06, ЗК.07, ЗК.08, ЗК.09 Професійні компетентності: А Психологічна профілактика (А1, А2, А3, А4); Б Психологічна просвіта щодо психологічного благополуччя та психічного здоров'я (Б1, Б2, Б3, Б4); В Психологічна діагностика (В1, В2, В3, В4); Г Психологічна допомога за запитом та/або відповідно до виявленої потреби в такій допомозі (Г1, Г2); Ґ Власний професійний розвиток та самоосвіта (Г1, Г2, Г3, Г4); Д Співпраця з педагогічними працівниками щодо організації ефективної освітньої діяльності та співучасть у створенні, підтримці та розвитку психологічно безпечного освітнього середовища в закладі освіти (Д1, Д2, Д3); Е Організаційно-методична діяльність під час виконання трудових функцій (Е1, Е2)					
11.	Очікувані результати	Удосконалення загальних та професійних компетентностей					
12.	Особа (особи), які виконують освітню програму	Рогова В.Б. Пащенко Д.І. Перерва В.С. Шевченко А.М. Шелест Л. В. Гаркавенко Ю.О. Нечипорук Н.І. Корж Т.М. Качуровський В.С. Вихристенко Ж.В. Луценко Т. М. Алексєєва О. І. Слободяник Г. І. Дерій О. В. Славінська М. О. Довгань А.І. Дишлева І. М.					
13.	Строки виконання	Календарний рік					

	програми	
14.	Місце виконання освітньої програми	Комунальний навчальний заклад Київської обласної ради «Київський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних кадрів» (вул. Ярослава Мудрого, 37, м. Біла Церква, 09107)
15.	Вартість надання освітньої послуги	Собівартість обраховується залежно від наповнення груп згідно з вимогами чинного законодавства
16.	Мінімальна та максимальна кількість осіб у групі	25-30 осіб
17.	Документ, що видається за результатами підвищення кваліфікації	Свідчення про підвищення кваліфікації
18.	Забезпечення розміщення освітньої програми на сайті	сайт: https://www.kristti.com.ua/ програма:

Модуль 1. Соціально-гуманітарний. Модернізація системи освіти в контексті викликів XXI століття

1.1. Роль освіти у формуванні та розвитку людського капіталу

Роль освіти у формуванні та розвитку людського капіталу: огляд класичних та сучасних підходів. Аналіз програм та національних стратегій розвитку людського капіталу європейських країн та України. Переваги та обмеження у розумінні ролі освіти в процесі формування людського капіталу. Розгляд перспектив розвитку освіти та її впливу на людський капітал у майбутньому. Реалізація інноваційного освітнього проєкту на всеукраїнському рівні за темою «Модель національного освітнього технопарку з підвищення якості освіти у викликах воєнного/повоєнного часу».

1.2. Гуманістичні аспекти модернізації освіти в контексті традицій та інновацій

Гуманістичні підходи до модернізації освіти. Традиціоналізм в освіті: огляд традиційних підходів до освіти. Методологічні принципи виховання: природовідповідності, культуровідповідності та народності. Генеза проявів цих принципів у модернізації освітнього процесу від античних часів до сьогодення. Стандартизація змісту освіти. Аргументи за збереження традицій в освіті. Прогресивізм в освіті. Ідея інноваційного підходу до освіти. Аргументи за впровадження інновацій в освітній процес.

1.3. Національна ідентичність в історичному вимірі

Поняття національної та громадянської ідентичності. Закон України «Про основні засади державної політики у сфері утвердження української національної та громадянської ідентичності» та його статті щодо основних напрямків освітньої діяльності. Різновиди освітніх заходів, пропонувані Законом України для реалізації основних напрямків виховання національної та громадянської ідентичностей. Історична генеза української національної ідентичності: між конфронтацією та співробітництвом. Проблематика та методика національно-патріотичного, військово-патріотичного, громадянського та духовно-

морального виховання. Регіональність у становленні української національної та громадянської ідентичності. Роль позашкільних заходів та позакласної роботи у формуванні національної та громадянської ідентичності. Пошукова та творча діяльність учнів у формуванні національної та патріотичної діяльності.

Очікувані результати за соціально-гуманітарним модулем 1 охоплюють:

Знання й розуміння:

- сутності людського капіталу та його впливу на соціально-економічний розвиток;
- ролі освіти у формуванні кваліфікаційного потенціалу суспільства та індивідуального розвитку кожної особистості;
- впливу освіти на здоров'я, економічний розвиток, соціальну стабільність та культурні процеси;
- суті наступних методологічних принципів виховання: природовідповідності, культуровідповідності та народності;
- способів забезпечення якості іншомовної освіти та рівного доступу до неї;
- цифрових технологій та електронних освітніх ресурсів для навчання учнів іноземної мови;
- сутності української національної ідеї;
- ролі духовно-морального фактору та духовної свідомості у справі становлення національної ідентичності, мотивації багатьох поколінь українців до захисту своєї Батьківщини.

Уміння:

- аналізувати взаємозв'язок між рівнем освіти нації та її економічними показниками;
- синтезувати інформацію щодо ефективних підходів до розвитку освіти для забезпечення сталого розвитку суспільства;
- створювати стратегії та програми розвитку освіти з урахуванням потреб сучасного ринку праці та соціокультурних вимог;
- використовувати нові досягнення у психології чи фізіології для підвищення результативності своєї роботи;
- ефективно використовувати можливості цифрових технологій;
- використовувати у практичній діяльності сучасні тенденції викладання і навчання в закладах освіти з урахуванням упровадження дистанційного навчання;
- використовувати нетрадиційні форми уроків для підвищення мотивації учнів і учениць до вивчення іноземної мови;
- чітко й переконливо висловлювати свої думки про історичні аспекти національної ідентичності та ефективно обмінюватися інформацією з іншими.

Диспозиції (цінності, ставлення):

- підтримка принципу доступності освіти для всіх верств суспільства, незалежно від соціального статусу чи матеріального стану;
- готовність до впровадження нових методів та технологій в освітній процес для підвищення ефективності освіти;
- усвідомлення важливості знань як основного ресурсу для розвитку суспільства та самореалізації особистості;
- усвідомлення власної ролі у формуванні та розвитку людського капіталу як ключового чинника сталого розвитку суспільства;
- усвідомлення об'єктивної необхідності впровадження інновацій в освітньому процесі при виникненні нових наукових знань у психології, фізіології, антропології;
- усвідомлення необхідності постійного професійного розвитку;
- постійне вдосконалення мотиваційних стратегій залучення учнів до вивчення іноземних мов;
- усвідомлення ролі вчителя як фасилітатора освітнього процесу;

- усвідомлення своєї національної ідентичності, але при цьому відкритість до самокритики, незалежність від націоналістичних уявлень.

Модуль 2. Професійний. Освітнє середовище закладу дошкільної освіти: територія безпеки та розвитку

2.1. Інваріантна складова модуля

2.1.1. Професійний стандарт практичного психолога закладу освіти

Професійний стандарт психолога: компетентності та основні функції. Аналіз рівня розвитку компетентностей психолога відповідно до професійного стандарту. Роль практичного психолога в освітньому процесі: підтримка учнів і учениць, учителів, батьків, адміністрації. Основні завдання практичного психолога в освіті: діагностика, корекція, консультування, профілактика. Особистісні якості та професійні компетенції, необхідні практичному психологу в освіті. Співпраця з іншими фахівцями: учителями, соціальними працівниками, медичними працівниками. Етичні аспекти професійної діяльності практичного психолога в освіті.

2.1.2. Навички XXI століття для успішної самореалізації особистості

Комплекс здібностей, необхідних особистості для успіху в умовах сучасного глобалізованого інформаційного світу. Емоційний інтелект учасників освітнього процесу. Комунікативні навички та навички співробітництва. Розвиток критичного мислення для нестандартного розв'язування проблем. Критичне мислення як складова ментальної культури педагога у вимірі ціннісного ставлення до себе, інших, закону, праці. Стратегії роботи з учнями та ученицями, які сприяють розвитку їхньої позитивної самооцінки та Я-концепції в цілому.

2.1.3. Атестація фахівців психологічної служби

Основні нормативні документи, на які потрібно звернути увагу під час проходження атестації педагогічних працівників. Норми, які набирають чинності з моменту оприлюднення нового Положення. Аналіз загальних аспектів, висвітлених у Положенні. Порівняльна характеристика Типового та нового Положення, характеристика нововведень.

2.1.4. Особистісно-професійний імідж сучасного практичного психолога

Ознайомлення з теоретичними основами, механізмами й технологіями формування, розвитку та корекції позитивного особистісно-професійного іміджу практичного психолога. Роль іміджу у психолого-педагогічній діяльності, формування умінь і навичок ефективного використання іміджу для успішного здійснення професійних завдань, відповідно до постійно змінюваних вимог психолого-педагогічної діяльності в суспільстві.

2.1.5. Створення безпечної освітньої екосистеми закладу освіти

Поняття фізична безпека, безпечне освітнє середовище. Екосистемний підхід. Формула «Дитина в безпеці». Рівні відповідальності в забезпеченні фізичної безпеки в освітньому середовищі. Ролі в надзвичайній ситуації. Симуляційна гра «Безпечна дорога до школи». Поняття інформаційної безпеки. Цифрова безпека. Інформаційна культура та інформаційна гігієна. Джерела інформації. Види медіа, їх вплив на споживача інформації. Вправа «Новина з телефону». Психологічна безпека в освітньому середовищі: ключові поняття, інструменти і механізми формування, розподіл відповідальності та ролей. Техніки психологічної підтримки та психоемоційної саморегуляції. Ізраїльська модель стресостійкості BASIC PH.

2.1.6. Практико-орієнтовані технології у роботі практичного психолога

Ознайомлення з основними принципами та методами використання проєктивних графічних методик в психологічній діагностиці. Вивчення можливостей та обмежень проєктивних методик у розумінні особистості. Розгляд основних проєктивних графічних методик (тест Мацена, тест Роршаха, тест «Малюнок дерева», «Неіснуюча тварина» тощо). Аналіз та інтерпретація результатів проєктивних графічних методик.

Використання діагностичних методів мережевої терапії у професійній діяльності працівників психологічної служби. Мережевий аналіз, розгортання ресурсів мережі та інші, як інструменти для ідентифікації ключових проблем та підтримки вирішення конфліктів та труднощів, що виникають у роботі психологічної служби. Приклади застосування діагностичних методів мережевої терапії в різних сценаріях роботи психологічної служби.

Особливості використанню асоціативних карток у роботі практичного психолога. Принципи та методики роботи з асоціативними картками, а також їх практичне використання у різних сферах психологічної практики. Приклади використання асоціативних карток у різних сценаріях терапевтичної роботи, включаючи індивідуальні консультації, групові сесії та тренінги.

Очікувані результати за інваріантною складовою професійного модуля 2.1. охоплюють:

Знання й розуміння:

- основних принципів та підходів до побудови індивідуальної програми професійного розвитку вчителя;
- складових професійної компетентності педагога;
- вимог та особливостей професійного розвитку педагогічних працівників у контексті НУШ;
- взаємозв'язку між основними принципами Нової української школи та потребами сучасного суспільства;
- ролі педагога як каталізатора особистісного розвитку учня та учениці в умовах нової парадигми освіти;
- різних методик і технологій, що використовуються в практичній психології, таких як когнітивно-поведінкова терапія, гештальт-терапія, психодрама, сімейна терапія тощо;
- принципи взаємодії з клієнтами на основі використання психологічних технологій, включаючи розробку індивідуальних планів психологічної допомоги та використання практичних стратегій у різних сферах життя клієнтів;
- сутності критеріїв та індикаторів в оцінюванні якості діяльності;
- взаємозв'язку між виконанням критеріїв та досягненням освітніх цілей та завдань;
- сучасних тенденцій розвитку освіти.

Уміння:

- аналізувати власний досвід, навички та потреби для визначення пріоритетів у професійному розвитку;
- розробляти стратегії та дії для досягнення поставлених цілей;
- планувати свій професійний розвиток, ураховуючи вимоги НУШ та потреби власної педагогічної практики;
- готуватися до атестації, презентувати свою професійну діяльність атестаційній комісії;
- упроваджувати засоби самовдосконалення та підвищення кваліфікації для постійного професійного зростання;
- використовувати різноманітні практико-орієнтовані методи та техніки роботи з клієнтами, такі як розмовна терапія, арт-терапія, групова динаміка тощо;
- проводити рефлексію над власною роботою, виявлення сильних та слабких сторін, а також активно працювати над власним професійним та особистісним розвитком.
- аналізувати педагогічну діяльність, використовуючи різні критерії та індикатори якості освіти;

- організовувати освітній процес відповідно до компетентнісного підходу.
- Диспозиції (цінності, ставлення):**
- позитивне ставлення до постійного вдосконалення своєї професійної компетентності;
 - усвідомлення відповідальності за власний професійний розвиток;
 - готовність до впровадження нових педагогічних ідей та технологій для покращення власної професійної діяльності;
 - здатність об'єктивно оцінювати власну педагогічну діяльність та готовність до безперервного професійного розвитку;
 - важливість власного професійного розвитку для реалізації освітніх стандартів;
 - готовність до впровадження нових підходів та технологій у свою роботу на основі результатів оцінювання.

2.2. Варіативна складова модуля

2.2.1. Інклюзивна освіта: теорія і практика

Тема 1. Організація інклюзивного освітнього середовища: алгоритм дій закладу освіти

Принципи та практичні аспекти створення інклюзивного освітнього середовища в закладах освіти. Ідентифікація потреб учнів з особливими освітніми потребами, розробка індивідуальної програми розвитку, індивідуальних навчальних планів. Підтримка педагогів у розвитку адаптивних методик навчання, а також створення безбар'єрного фізичного та соціального середовища. Розвиток рівності, толерантності та розуміння різноманітності серед учнів, сприяння їхньому повноцінному включенню в суспільство. Організація професійного розвитку педагогічного колективу з питань інклюзивної освіти, сприяння співпраці з батьками учнів з особливими освітніми потребами, впровадження системи моніторингу та оцінювання ефективності інклюзивного середовища.

Тема 2. Психолого-педагогічний супровід інклюзивного навчання дітей з особливими освітніми потребами

Роль та функції психологів та педагогів у створенні сприятливого середовища для навчання та розвитку кожного учня, незалежно від його особливостей. Методи та стратегії психолого-педагогічного супроводу, спрямовані на індивідуалізацію навчального процесу, підтримку соціально-емоційного розвитку учнів, а також виявлення та вирішення можливих труднощів. Аналіз концепційного та теоретичного базису психолого-педагогічного супроводу інклюзивного навчання, зокрема, використання теорій розвитку, психології виховання та соціальної педагогіки. Адаптаційні стратегії та індивідуальний підхід до кожного учня з урахуванням його потреб, можливостей та особливостей. Взаємодія психологів, педагогів та інших спеціалістів у сфері освіти для ефективного розвитку інклюзивних практик та спільного розв'язання проблем.

Тема 3. Урахування вікових та індивідуальних особливостей дітей з особливими освітніми потребами в освітньому процесі

Вплив вікових особливостей на навчання та розвиток дітей з різними видами особливих освітніх потреб, включаючи інтелектуальні, фізичні, емоційно-психологічні та соціальні аспекти. Урахування індивідуальних особливостей здобувачів освіти, специфічних особливостей, що пов'язані з конкретними освітніми труднощами. Співпраця між педагогами, психологами, батьками та іншими учасниками освітнього процесу. Створення індивідуалізованих підходів до навчання та підтримки дітей з особливими освітніми потребами. Диференціація завдань, використання різноманітних методів навчання та оцінювання. Інноваційні підходи у сфері освіти, спрямовані на максимальне врахування потреб та індивідуальних особливостей кожного учня.

2.2.2. Виявлення та подолання освітніх та психологічних втрат

Тема 1. Освітні виклики в воєнний період: аналіз та стратегії відновлення

Освітні втрати: український контекст. Освітні втрати й навчальні розриви: сутність і взаємозв'язок. Формати вимірювання освітніх втрат та навчальних розривів. Наслідки навчальних втрат для суспільства.

Тема 2. Психологічні втрати в період воєнного стану: стратегії та ресурси відновлення

Психологічні втрати. Ментальне здоров'я та його складові. Ментальне здоров'я педагогічних працівників та учнів. Вплив стресу та травм на навчання та розвиток учнів. Стратегії та інструменти для підтримки ментального здоров'я в освітньому середовищі. Вправи на стабілізацію психоемоційного стану педагогічних працівників та учнів і на запуск когнітивних процесів у процесі навчання.

Тема 3. Навчальна мотивація учнів в сучасних умовах

Мотивація, мотив, мотивування. Самогенеруюча мотивація. Сучасні підходи до мотивації учнів до навчання. Задоволеність від навчання: зовнішні та внутрішні ресурси. Мотиватори «нового покоління». Мотивація без примусу. Розвиток мотивації учнів у різні вікові періоди. Методики та стратегії, спрямовані на розвиток навчальної мотивації.

2.2.3. Формування команди для розвитку культури демократії в закладі дошкільної освіти

Тема 1. Демократичне врядування

Принципи демократичного врядування. Участь – основа демократичної культури школи. Шкільні правила на основі цінностей демократії.

Тема 2. Командна взаємодія

Командотворення: формування команди, тимбілдінг. Ролі та лідерство у командах. Фасилітація – як інструмент взаємодії та розвитку команд. Методи фасилітації, мотивації учасників, досягнень результатів роботи в команді.

Тема 3. Життєздатність команди

Створення команди для виконання завдання, прояву ролей та командного лідерства, Можливості мотивації до участі у команді. Зростання через лідерство в команді. Діяльність шкільних команд. Мотивація учасників команди.

2.2.4. Дії учасників освітнього процесу в надзвичайних ситуаціях соціального, воєнного та природного характеру

Тема 1. Надзвичайні ситуації та їх наслідки

Причини виникнення та класифікація надзвичайних ситуацій. Загальні ознаки НС. Рівні надзвичайних ситуацій. Наслідки надзвичайних ситуацій соціального, воєнного та природного характеру. Режим надзвичайної ситуації. Повідомлення про загрозу і виникнення надзвичайної ситуації та постійне інформування про зміни ситуації.

Тема 2. Послідовність дій у надзвичайних ситуаціях природного характеру

Характеристика зон стихійного лиха (ураганів, затоплень, пожеж). Правила поведінки, дії працівників у НС природного характеру. Правила евакуації для працівників закладу освіти. Порядок евакуації.

Тема 3. Алгоритм дій у надзвичайних ситуаціях соціального та воєнного характеру

Захист населення від небезпечних факторів. Колективні засоби захисту населення. Дії в разі вчинення терористичного акту (вибуху). Дії при виявленні вибухових пристроїв або підозрілих предметів. Дії у випадку обвалення будівель, споруд. Дії у випадку перебування під завалом.

Очікувані результати за варіативною складовою професійного модуля 2.2. охоплюють:

Знання і розуміння:

- теоретичних засад інклюзивної освіти, її цілей, принципів та основних концепцій.

- особливостей та причин освітніх та психологічних втрат у сучасному освітньому середовищі;
- наслідків освітніх та психологічних втрат (низький рівень успішності, втрата навчальної мотивації та погіршення ментального здоров'я). принципів демократії в школі;
- сутності поняття “команда”, ролі та лідерство в команді, “фасилітація”, сфери її застосування;
- мінімізації ризиків у роботі команди;
- видів надзвичайних ситуацій: соціального, воєнного та природного характеру;
- визначення основних етапів та принципів організації заходів захисту в умовах надзвичайних ситуацій;
- розпізнавання потенційних загроз та ризиків, що виникають у разі надзвичайних ситуацій.

Уміння:

- виявляти та адаптувати навчальні матеріали та методики з урахуванням різних особливих освітніх потреб учнів;
- застосовувати засоби та методи інклюзивної педагогіки для створення сприятливого освітнього середовища для всіх учнів, враховуючи їхні індивідуальні особливості та потреби;
- використовувати підходи до компенсації освітніх втрат;
- володіти навичками ефективної підтримки учнів та сприяє їхньому здоровому психологічному розвитку;
- визначати і використовувати сучасні методи та форми мотивації сучасних учнів до навчання.
- вживати превентивні заходи щодо конфліктів і булінгу;
- добирати та практично застосовувати методи фасилітації в діяльності команд;
- визначає способи мотивації до участі у команді;
- моделює можливості для лідерства кожного/-ї завдяки командній роботі.
- розробляти стратегії та дії для досягнення поставлених цілей;
- планувати свій професійний розвиток, враховуючи вимоги НУШ та потреби власної педагогічної практики;
- брати участь у створенні безпечної освітньої екосистеми закладу освіти;
- планувати та виконувати евакуаційні процедури в разі надзвичайних ситуацій;
- працювати в команді, координувати дії групи та, у необхідних випадках, брати на себе лідерську роль для досягнення спільної мети;
- швидко та об'єктивно оцінювати ситуацію, а також приймати належні рішення щодо дій відповідно до оточуючих обставин.

Диспозиції (цінності, ставлення):

- усвідомлення справедливості, рівності права всіх дітей на якісну освіту та доступ до освітніх можливостей, незалежно від їхніх особливих освітніх потреб;
 - розвиток відповідальності та дбайливого ставлення до безпеки учасників освітнього процесу та їхнього оточення;
 - необхідність розроблення та реалізації спеціальних програм та стратегій для подолання освітніх та психологічних втрат;
 - розвиває власні навички у сфері безпеки та готовності до дій у надзвичайних ситуаціях;
 - оцінює переваги культури демократії у школі;
 - демонструє ціннісне ставлення до членів команди;
 - мотивує членів команди;
 - усвідомлює відповідальність за власний професійний розвиток;
- виявляє готовність до впровадження нових педагогічних ідей та технологій для покращення власної професійної діяльності.

Модуль 3. Фаховий. Організація роботи практичного психолога закладу дошкільної освіти

3.1. Інваріантна складова модуля

3.1.1. Нормативно-правове забезпечення діяльності та особливості ведення документації практичних психологів закладів загальної середньої освіти

Нормативно-правові акти, що регулюють діяльність психологічної служби в системі освіти України, зокрема, практичних психологів. Планування роботи та характеристика основних напрямів діяльності практичного психолога, їх змістове наповнення. Вимоги до ведення обов'язкової документації практичного психолога закладу освіти. Діяльність в умовах дистанційного навчання. Реалізація напрямів діяльності. Звітність працівника психологічної служби закладу інституційного догляду.

3.1.2. Розвиток лідерської компетентності практичного психолога відповідно до професійного стандарту

Аналіз розвитку лідерської компетентності практичного психолога, відповідно до вимог професійного стандарту. Лідерська роль психолога, зокрема в контексті взаємодії з учнями та ученицями, батьками та співпраці з колегами. Розвиток емпатії, ефективного комунікаційного стилю, навичок управління конфліктами та побудови довіри з клієнтами. Рекомендації та стратегії розвитку лідерської компетентності практичного психолога, що відповідає вимогам сучасного професійного стандарту та сприяє покращенню якості психологічної практики.

3.1.3. Організація та зміст діяльності практичного психолога закладу освіти

Особливості діяльності практичного психолога закладів освіти. Робота психолога з різними категоріями дітей. Етичні норми роботи практичного психолога. Психологічний супровід професійної діяльності педагога. Особливості роботи практичного психолога з батьками (особами, які їх заміщують). Психодіагностика. Індивідуальне і групове консультування. Просвітницька та профілактична робота з учнями й ученицями різних вікових категорій. Використання тренінгу в корекційному напрямку роботи психолога. Супервізії і інтервізії фахівців.

3.1.4. Тайм-менеджмент: ефективні інструменти і стратегії в роботі практичного психолога

Зміст поняття «тайм-менеджмент». Ефективні інструменти і стратегії тайм-менеджменту, які можуть допомогти практичним психологам оптимізувати свій час і збільшити продуктивність. Визначення мети і пріоритетів, складання розкладу та планування завдань. Інструменти тайм-менеджменту. Техніки управління завданнями. Методика GTD (Getting Things Done). Матриця Ейзенхауера. Підтримка продуктивності.

3.1.5. Технологія побудови індивідуалізованої траєкторії особистісно-професійного розвитку практичного психолога

Аналіз технологій, які сприяють розвитку професійних та особистісних якостей практичного психолога в освітньому середовищі. Індивідуальні підходи до формування траєкторій розвитку, ураховуючи унікальні потреби та можливості кожної особистості. Аналіз поточного рівня розвитку компетенцій. Визначення особистісних та професійних цілей. Розроблення індивідуалізованої траєкторії розвитку практичного психолога. Інструменти та методики саморозвитку. Визначення критеріїв успіху та прогресу в досягненні поставлених цілей.

3.1.6. Емоційна підтримка учасників освітнього процесу в умовах воєнного і післявоєнного стану

Технології забезпечення емоційної підтримки учасників освітнього процесу в умовах воєнного і післявоєнного стану. Методики та стратегії, спрямовані на забезпечення емоційної підтримки в умовах кризи, включаючи психологічні консультації, групові заняття, арт-терапію, релаксаційні техніки та інші форми психологічної допомоги. Особливості роботи з дітьми, які пережили воєнні травми. Практичні поради для вчителів та психологів щодо створення безпечного та підтримуючого середовища у школах.

3.1.7. Упровадження здоров'язбережувальних технологій у практику роботи закладу освіти

Здоровий спосіб життя та здоров'язбереження серед учасників освітнього процесу. Приклади позитивного впливу здоров'язбережувальних практик на фізичне та ментальне здоров'я учнів, учениць та вчителів. Приклади програм і ініціатив, що успішно впроваджуються в закладах освіти для покращення загального стану здоров'я учасників освітнього процесу. Переваги впровадження здоров'язбережувальних технологій, таких як підвищення академічної успішності, зниження ризику виникнення хвороб та підвищення рівня самопочуття та здоров'я у цілому.

3.1.8. Особливості підходу до вихованців з різними типами темпераменту

Сутність поняття «темперамент» та його складові, властивості темпераменту: сенситивність, реактивність, активність, пластичність і ригідність, екстраверсія, інтроверсія. Проектний психологічний тест для педагогічних працівників для визначення типу темпераменту. Управління у визначенні типу темпераменту за описом поведінки дитини дошкільного віку. Розробка рекомендацій щодо організації освітнього процесу з урахуванням темпераменту особистості.

Очікувані результати за інваріантною складовою фахового модуля 3.1. охоплюють: **Знання й розуміння:**

- ключових законодавчих актів та нормативних документів, що регулюють діяльність практичного психолога в закладі дошкільної освіти;
- етико-правових норм, організаційно-методичних принципів функціонування психологічної служби системи освіти;
- вимоги до ведення обов'язкової документації практичного психолога;
- основних напрямків та завдань психологічної роботи в закладі дошкільної освіти;
- принципів та практик ефективного лідерства в психологічній сфері;
- психологічних аспектів впливу на групову динаміку та взаємодію з різними типами особистостей;
- концепцій, методів і прийомів створення безпечного освітнього середовища;
- особливостей створення умов для збереження психологічного і соціального здоров'я учасників освітнього процесу;
- важливості індивідуалізованого підходу до розвитку у професійній діяльності;
- впливу воєнного конфлікту та післявоєнних періодів на емоційний стан учасників освітнього процесу.

Уміння:

- організації власної професійної діяльності на основі знання норм, принципів, процедур та стандартів професії;
- здійснення психологічного супроводу в закладі дошкільної освіти, забезпечення психологічної складової освітнього процесу;

- вести та керувати груповими сесіями, враховуючи проведення тренінгів, семінарів та групових дискусій тощо;
- керувати конфліктними ситуаціями та сприяти розв'язанню конфліктів у групі;
- мотивувати інших до досягнення спільних цілей та розвитку власного потенціалу;
- управляти часом та ресурсами, що дозволяють ефективно організовувати робочі процеси та досягати поставлених цілей;
- оцінювати власну роботу відповідно до вимог професійного стандарту та поставлених завдань;
- використовувати циклограми як ефективний метод організації діяльності практичного психолога закладу освіти;
- планувати й організовувати свою роботу, відповідно до потреб дітей, вихователів та батьків;
- упровадження основних технологічних прийомів щодо попередження та подолання негативних форм реагування вихователів, дітей та їхніх батьків на психологічно та соціально складні умови;
- володіння технологіями створення безпечного освітнього середовища;
- застосування розвиткових технологій, спрямованих на підтримку обдарованості та самоактуалізації особистості, її особистісного та життєвого потенціалу;
- розробляти та реалізовувати плани особистісно-професійного розвитку на основі власних потреб та можливостей;
- надавати психосоціальну підтримку в кризових умовах/ситуаціях.

Диспозиції (цінності, ставлення):

- високий рівень професійної етики, довіра до клієнтів;
- уміння приймати та розуміти різноманітність поглядів, культурних та соціальних реалій, що можуть спостерігатися серед дітей, вихователів та інших учасників освітнього процесу;
- вибір цінностей психічного і психологічного здоров'я;
- бажання співпрацювати з учасниками освітнього процесу, уміння слухати та враховувати їхні погляди та думки;
- сформованість професійних ролей консультанта, тренера, фасилітатора, експерта, інтервізанта/супервізанта, суб'єкта самопізнання;
- бажання постійно вдосконалювати свої знання та навички, досліджувати нові методи та підходи в психологічній практиці;
- готовність надавати підтримку та допомогу всім, хто її потребує, незалежно від їх соціальної чи особистісної ситуації;
- взаємодія з усіма учасниками освітнього процесу, гнучкість та адаптивність;
- особистісний розвиток і рефлексія професійної діяльності.

3.2. Варіативна складова модуля

3.2.1. «Культура добросусідства» в дитячому садку: розвиток соціально-громадянської компетентності дітей

Тема 1. Концептуальні засади впровадження курсу «Культура добросусідства» в практику роботи ЗДО

Інноваційний курс «Культура добросусідства». Ознайомлення з освітньою програмою «Український віночок. Регіон». Інтеграція програми в освітній процес сучасного закладу дошкільної освіти. Планування роботи з реалізації змісту програми в ЗДО.

Тема 2. Формування комунікативної компетентності дітей у процесі роботи за програмою «Український віночок. Регіон»

Розширення знань про конфлікт, стилі поведінки у конфлікті. Особливості ненасильницької комунікації. Особливості міжкультурної вербальної і невербальної комунікації. Використання ігор, спрямованих на попередження конфліктів.

Тема 3. Медіаграмотність у закладі дошкільної освіти

Поняття «медіаграмотність» та її значення у житті дитини. Розвиток критичного мислення у дітей дошкільного віку. Методика роботи з відео. Спрямований перегляд/читання. Малюнок як медіатекст. Декодування фотографій.

3.2.2. Профілактика професійного вигорання педагогічних працівників на основі використання засобів декоративно-ужиткового мистецтва

Тема 1. Ментальне здоров'я та попередження професійного вигорання у педагогічних працівників

Визначення понять «ментальне здоров'я» та «професійне вигорання». Пізнавальні аспекти ментального здоров'я: стійкість до стресу, резильєнтність тощо. Визначення стратегій для підтримки ментального здоров'я. Інструменти попередження професійного вигорання педагогічних працівників. Використання методів саморегуляції та стрес-менеджменту. Обмін досвідом щодо профілактики професійного вигорання та підтримки ментального здоров'я.

Тема 2. Нетрадиційні методики арт-терапії (робота з фольгою) для зміцнення ментального здоров'я

Нетрадиційні методики арт-терапії на основі використання фольги, як інструменту для зміцнення ментального здоров'я. Принципи арт-терапії та її вплив на психологічне благополуччя. Ефективність використання фольги як матеріалу для самовираження та терапевтичного процесу, що сприяє зниженню стресу, тривоги та покращенню самопізнання. Практичні аспекти використання фольги в арт-терапевтичних сесіях. Переваги і виклики арт-терапевтичного підходу. Рекомендації щодо використання фольги в арт-терапії з метою підвищення ментального благополуччя та самопізнання педагогічних працівників.

Тема 3. Ізотерапія засобами ниткографії

Ізотерапія з використанням ниткографії як засів для покращення психічного здоров'я та психотерапевтичного впливу. Вплив ниткографії на емоційний стан, самопізнання, відчуття релаксації та заспокоєння у психотерапевтичному контексті. Практичні аспекти використання ниток та графічних матеріалів у терапевтичних сесіях, такі як вибір кольорів, техніки роботи з нитками, а також методи відтворення емоційного стану через мистецьку форму. Переваги і виклики застосування ізотерапії засобами ниткографії в психолого-педагогічній практиці.

3.2.3. Безбар'єрне освітнє середовище: простір необмежених соціальної та психологічної підтримки

Тема 1. Визначення та роль безбар'єрного освітнього середовища: розуміння сутності та важливості створення доступного середовища для всіх

Безбар'єрність. Безбар'єрність як державна політика. Складові нового світогляду безбар'єрності. Головні стереотипи, упередження та судження. Підтримка й розвиток безбар'єрного освітнього середовища.

Тема 2. Принципи та підходи до створення безбар'єрного освітнього середовища: універсальний дизайн, інклюзивна освіта, диференціація та індивідуалізація навчання

Концепція безбар'єрності в освіті. Універсальний дизайн. Інклюзивна освіта. Диференціація навчання. Індивідуалізація навчання. Різноманітність. Підходи до створення безбар'єрного освітнього середовища.

Тема 3. Перспективи розвитку безбар'єрного освітнього середовища в Україні: виклики та можливості

Міжнародний досвід та кращі практики. Перспективи розвитку безбар'єрної освіти в Україні. Освіта протягом життя. Компетентності.

3.2.4. Формування здорових харчових звичок в учасників освітнього процесу

Тема 1. Засади здорового харчування

Навіщо людина їсть? Нутрієнти, макро- і мікронутрієнти. Їжа: отрута та ліки. Харчові звички. Вітаміни в житті людини. Вода. Тарілка здорового харчування. Щоденник харчування.

Тема 2. Генетичні та середовищні аспекти харчової поведінки

Українські традиції та страви. Харчові традиції в різних культурах. Харчові звички. Розлади харчування. Досягнення нутригеніки.

Тема 3. Маркери формування здорових харчових звичок

Умови зберігання, термін придатності різних продуктів. Маркетинг і реклама. Утилізація харчових відходів. Електронні помічники для організації харчового режиму.

Очікувані результати за варіативною складовою фахового модуля 3.2. охоплюють: **Знання і розуміння:**

- розширення знань про методи і стратегії розвитку та формування «soft skills»;
- розуміння використання «soft skills» педагогів в контексті їхньої професійної діяльності;
- особливостей програми з міжкультурної і громадянської освіти «Український віночок. Регіон» (методика викладання інтегрованого курсу «Культура добросусідства»;
- напрямів ефективної взаємодії всіх учасників освітнього процесу;
- основних методів, прийомів та технік розвитку комунікативних компетентностей в інтегрованому курсі «Культура добросусідства»;
- змісту та основних завдань медіаосвіти, розвиток критичного мислення в ЗДО;
- поняття відновного підходу, відмінності відновного підходу від дисциплінарного;
- переваги й актуальність упровадження відновного підходу до освітнього процесу;
- відновний підхід як інструмент миробудування, формування соціальної згуртованості, створення безпечного освітнього середовища;
- розширення конфліктологічного діапазону професійної компетентності суб'єктів освітнього процесу;
- поняття, види та структура конфлікту;
- особливості сприйняття конфліктної ситуації та основні види класифікацій конфліктів;
- теоретичне осмислення та розширення поняття шкільна медіація, як ефективне вирішення конфліктів в закладах освіти;
- понять «ментальне здоров'я», «професійне вигорання», «стійкість до стресу», «резильєнтність»;
- стратегій для підтримки ментального здоров'я;
- стресових чинників у педагогічній професійній діяльності;
- стресових ситуацій, які можуть призвести до професійного вигорання;
- особливостей використання засобів декоративно-ужиткового мистецтва, що сприятиме розвитку творчих навичок, корисних для відволікання від стресових ситуацій та підтримки емоційного благополуччя;
- інструменти попередження професійного вигорання педагогічних працівників;
- ключових аспектів розвитку демократичної взаємодії в дитячих спільнотах;
- соціальні аспекти інтеграції в дитячу спільноту дітей, які опинилися в умовах війни;

- психологічні й педагогічні аспекти інтеграції в дитячу спільноту дітей, які опинилися в умовах війни;
- використання ресурсів ОДГ/ОПЛ щодо розвитку демократичної взаємодії в дитячих спільнотах задля сприяння інтеграції дітей, які опинились в умовах війни;
- особливостей застосування інструментів штучного інтелекту в освіті;
- використання антиплагіатних програм на виявлення штучного інтелекту.

Уміння:

- створювати освітні продукти за допомогою сервісів штучного інтелекту;
- перевіряти текстові матеріали на плагіат;
- уміння критично аналізувати інформацію, робити висновки та робити обґрунтовані рішення з позиції розвитку «soft skills»;
- визначати власні сильні та слабкі сторони, що є важливим етапом у розвитку «soft skills»;
- використовувати метод 360-градусного оцінювання «soft skills»;
- формувати портфоліо «soft skills» сучасного вчителя;
- планувати та інтегрувати зміст програми в освітній процес закладу дошкільної освіти;
- забезпечувати створення безпечного, інклюзивного орієнтованого на розвиток здобувачів дошкільної освіти освітнього середовища;
- застосовувати навички ненасильницької комунікації;
- толерантно діяти в різних життєвих ситуаціях;
- конструктивно спілкуватися в різних середовищах, досягати взаєморозуміння, співпрацювати в командах;
- знаходити переконливі приклади розв'язання конфліктів;
- впевнено, критично і відповідально використовувати цифрові технології, різні джерела інформації;
- виявляти маніпулятивні техніки і пропагандистську спрямованість інформаційних ресурсів;
- упроваджувати інноваційні технології та методики в освітній процес;
- пошук способів вирішення конфліктної ситуації;
- навички відповідальної та професійної поведінки;
- прогнозування, вирішення, управління конфліктами;
- розуміти потреби та свій емоційний стан;
- використовувати декоративно-ужиткове мистецтво як засіб профілактики професійного вигорання;
- розвивати стратегії саморегуляції та вміння керувати емоціями під час стресових ситуацій;
- виражати себе за допомогою різних мистецьких технік, що допоможе їм відволіктися від рутинних проблем та зберегти свою емоційну стійкість;
- співпрацювати та спілкуватися з колегами на основі спільного створення мистецьких проєктів, що сприятиме покращенню роботи в команді;
- сприймати та розуміти емоції дітей, що сприятиме покращенню їхніх взаємин та підвищить рівень довіри та взаєморозуміння;
- знаходити нетрадиційні напрями вирішення проблем, що допоможе їм попереджати психологічне вигорання.

- використовувати ресурси ОДГ/ОПЛ для інтеграції дітей, які опинились в умовах війни;
- допомагати дітям в їхній соціальній адаптації, інтеграції й самореалізації;
- добирати та використовувати ресурси освіти для демократичного громадянства та освіти з прав людини;
- розвивати в дітей когнітивні, поведінкові, соціальні й емоційні навички, необхідні для соціальної адаптації, інтеграції, інклюзивності й самореалізації особистостей та спільнот.

Диспозиції (цінності, ставлення):

- відкритість до міжкультурного діалогу, культурного розмаїття, толерантне ставлення до світогляду, дій і переконань інших людей;
- відкритість до нових мистецьких технік, сприйняття їх як інструмента для вираження своїх почуттів та емоцій;
- відповідальне ставлення до користування соціальними мережами та Інтернетом у цілому;
- уміння демократично взаємодіяти, емпатійно спілкуватись та шанобливо ставитись до прав людини і дитини.
- готовність до подолання негативних стереотипів, упереджень і пошуку компромісів;
- готовність упроваджувати здобуті знання та уміння в практику освітньої діяльності;
- доброзичливість, повага до людської гідності;
- застосовувати отримані знання в професійній діяльності;
- здатність критично оцінювати достовірність, надійність інформаційних джерел, розуміння правових та етичних аспектів, пов'язаних з впровадженням служб порозуміння в закладах освіти;
- здатність критично оцінювати достовірність, надійність інформаційних джерел, розуміння правових та етичних аспектів використання ресурсів ОДГ/ОПЛ;
- здійснювати практичну діяльність засвоєних знань;
- критичне та осмислене ставлення до доступної інформації, відповідальне використання ЗМІ;
- переконання в цінності творчих процесів та їхнього впливу на емоційне благополуччя особистості;
- повага до індивідуальних форм самовираження кожного учасника та сприяти створенню сприятливого психологічного середовища;
- повага до української мови як державної, до рідної, розуміння цінності кожної мови; повага до індивідуальних мовних особливостей кожної людини;
- розуміння емоційного стану інших людей, що сприяє збереженню позитивних взаємовідносин у колективі;
- самопізнання;
- саморегуляція (самоконтроль);
- свідоме розуміння своїх цінностей та переконань, які впливають на їхню професійну практику;
- усвідомлення необхідності особистісного та професійного розвитку (прагнення до вдосконалення «soft skills»);
- цінування культурної різноманітності;
- шаноблива взаємодія з носіями різних культур у полікультурному просторі; відповідальність, коректність поведінки в соціумі.

Рекомендовані джерела

1. Абетка інклюзивності і толерантності: науково-популярне видання ІГО «Соціальна синергія». Київ: Видавництво «Теза», 2020. 30 с.
2. Аксініна І., Войтанішек О., Саніна О. Педагогічний коучинг: новація в шкільному менеджменті. Директор школи. 2018. № 23-24, С. 10-20.
3. Алгоритм дій місцевих органів виконавчої влади органів місцевого самоврядування, органів управління освітою, керівників закладів освіти щодо забезпечення укриття учасників освітнього процесу. URL: <https://bit.ly/3YnKDDS>
4. Артеменко Т.Б., Брайченко Т.В., Дудіна Н.М. Особливості діяльності психологічної служби у закладах освіти в умовах дистанційного навчання: методичні матеріали. Черкаси: видавець Чабаненко Ю.А., 2020. 112 с. URL: <https://cutt.ly/ohA3OAU>
5. Базовий компонент дошкільної освіти України / О.М. Байєр та ін.; під наук. керівн. Т.О. Піроженко. 2021. 37 с. URL: <https://bit.ly/3CannQI>
6. Бахтіна Г.П. Інформатизація суспільства та проблема «кліпового мислення». URL: <http://kpi.ua/1102-7>
7. Безпека під час навчання: рекомендації щодо організації укриття. URL: <https://bit.ly/3YITGVN>
8. Безсонова О.К. Творчий продукт. Методична скарбничка вихователя. 2021. № 1, С. 23-24.
9. Богосвятська А., Кудрик Л. Комунікативна компетентність педагога-коуча. Зарубіжна література в школах України. 2020. № 4, С. 12-17.
10. Брежнєва О.Г. Математичний розвиток дошкільників: теорія і технологія: монографія. Мелітополь: Видавничий будинок Мелітопольської міської друкарні, 2018. 481 с.
11. Вукіна Н.В., Дементієвська Н.П., Сущенко І.М. Критичне мислення: як цьому навчати: наук.-метод. посіб. / за наук. ред. О.І. Пометун. Харків, 2018. 190 с.
12. Гавриш Н., Пометун О. Дошкільнятам – освіта для сталого розвитку. Парціальна програма для дітей дошкільного віку. Київ: ІП НАПН України, 2019. 24 с.
13. Горлач Д. Кліпове мислення як фактор впливу на організацію мережевих видань. Український інформаційний простір. 2018. № 4, С. 15-19.
14. Гоулман Д. Емоційний інтелект. Харків: Віват, 2022. 512 с.
15. Гоулман Д., Бояціс Р., Маккі Е. Емоційний інтелект лідера / пер. з англ. В. Глінка. Київ: Наш формат, 2019. 288 с.
16. Грицак Я., Комаров О. Шлях становлення української ідентичності. URL: <https://bit.ly/3ERW4L5>
17. Двіжона О.В. Психологічна служба в закладах освіти: навчальний посібник. Чернівці: Книги XXI, 2018. 400 с.
18. Деякі питання організації та проведення супервізії: Наказ МОН від 18.10.2019 №1313. URL: <https://bit.ly/3Vm9jeg>
19. Дуткевич Т. Дошкільна психологія. Київ: Центр навчальної літератури, 2020. 392 с.
20. Енциклопедія педагогічних технологій та інновацій / автор-укладач Н.П. Наволокова. Харків : ВГ «Основа», 2019. 176 с.
21. Етика ділового спілкування / Т.Б. Гриценко та ін. Київ: Центр навчальної літератури, 2019. 344 с.
22. Євтух М.Б., Черкашина Т.В. Педагогічна система самопізнання і особистісно-професійного самовдосконалення: підручник. Черкаси: Видавець Чабаненко Ю.А., 2018. 348 с.
23. Застосування діагностичних мінімумів в діяльності працівників психологічної служби: методичні рекомендації / В.М. Горленко та ін.; за ред В.Г. Панка. Київ: УНМЦ практичної психології і соціальної роботи. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/713246/>

24. Захист населення і територій від надзвичайних ситуацій. Техногенна та природна небезпека / за заг. ред. В.В. Могильниченка. Київ: КІМ, 2007. 636 с.
25. Зцілення травм війни: психосоціальний аспект / автор-упор. Т. Артеменко. Черкаси: КНЗ «ЧОПОПП Черкаської обласної ради», 2022. 80 с.
26. Інклюзивна освіта: навчальний посібник / М. Порошенко та ін. Київ: ТОВ «Агентство «Україна», 2019. 300 с.
27. Інклюзивне навчання в закладах загальної середньої освіти: керівництво для тренерів: навч.-метод. посіб. Київ, 2018. 174 с.
28. Книш І.В. Кліпове мислення як норма та прояв геніальності. Нові виміри духовності на початку XXI століття: матеріали VI Міжнародної on-line конференції (24- 25 травня 2018 року, Сумський державний університет). 2018. С. 48-49.
29. Комплект освітніх програм «Вирішення конфліктів мирним шляхом. Базові навички медіації». Київ, 2018. 140 с.
30. Корекційно-розвиткова програма формування стійкості до стресу у дітей дошкільного віку та школярів «Безпечний простір»: навчально-методичний посібник / С.О. Богданов та ін. Київ: НаУКМА, 2017. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/707671/1/KRP2017.pdf>
31. Косенчук О., Новик І., Венгловська О. Рекомендації щодо забезпечення якості дошкільної освіти України в умовах карантину. 2021. URL: <https://uied.org.ua/wpcontent/uploads/2021/02/doshkilnaosvita.pdf>
32. Кугуєнко Н.Ф. Активні та інтерактивні методи навчання як фактор забезпечення педагогіки успіху. Джерело педагогічної майстерності. 2018. № 2, С. 32-37.
33. Матеріали круглого столу «На шляху до якісного дошкілля» / упоряд. О.Г. Косенчук та ін. 2021. 35 с. URL: <https://bit.ly/3WP9qiB>
34. Методичний посібник із фасилітації ігрової взаємодії з дітьми дошкільного віку «Граємо разом» / О.Ю. Рома та ін. Запоріжжя : СТАТУС, 2022. 112 с.
35. Методичні рекомендації щодо впровадження циклограм діяльності працівників психологічної служби/ В.М. Горленко та ін.; за ред. В.Г. Панка. Київ: УНМЦ практичної психології і соціальної роботи. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/709623/>
36. Мірошник О.Г. Професійно-педагогічна рефлексія у вимірах основних сфер професійної активності вчителя. Психологія і особистість. 2018. № 1 (7), С. 162-173.
37. Мова і міжкультурна комунікація: теорія та практика: монографія / за наук. ред. Н. Сизоненко. Київ: Вид-во Ліра-К, 2020. 256 с.
38. Моргун В.Ф. Емоційний інтелект у багатовимірній структурі особистості. Постметодика. 2020. № (6)97, С. 2-15.
39. Навчальна кінезіологія: проста гімнастика для мозку. URL: <https://bit.ly/3XKqdVt>
40. Опис цифрової компетентності педагогічних працівників / Н. Морзе та ін. Відкрите освітнє е-середовище сучасного університету. 1-53. Київ, 27-28.09.2019. URL: <https://bit.ly/3ineA6B>
41. Основи психологічного консультування у позитум-підході / В.І. Карікаш та ін. Черкаси, 2019. 52 с.
42. Пантелюк М.І., Маруніч І.І., Гайдаєнко І.В. Ділове спілкування та культура мовлення. Київ: ЦУЛ, 2020. 224 с.
43. Пітерсон Д. 12 правил життя. Як перемогти хаос/ пер. з англ. Д. Кожедуба. 3-тє вид. Київ: Наш формат, 2021. 384 с.
44. Поніманська Т.І. Дошкільна педагогіка: підручник. 4-те вид., перероб. Київ: ВЦ «Академія». 2018. 408 с
45. Про деякі питання підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників: Постанова КМУ від 21.08.2019 № 800 (зі змінами, внесеними згідно з Постановою КМУ від 27.12.2019 №1133). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/800-2019-%D0%BF#Text>.
46. Про дошкільну освіту: Закон України від 11.07.2001 № 2628–III URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2628-14#Text>

47. Про забезпечення санітарно-епідемічного благополуччя населення: Закон України від 24.02.1994 р. № 4004-XII. Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1994, № 27, ст. 218. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4004-12#Text>
48. Про запобігання і протидію домашньому насильству. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2229-19>
49. Про затвердження Положення про єдину державну систему цивільного захисту: Постанова КМУ від 09.01.2014 №11. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/11-2014-%D0%BF#Text>
50. Про затвердження Положення про психологічну службу у системі освіти України: Наказ Міністерства освіти і науки України від 22.05.2018 №509. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0885-18#Text>
51. Про затвердження професійного стандарту «Вихователь закладу дошкільної освіти» : Наказ Міністерства економіки України від 19 жовтня 2021 р. № 755-21. URL: <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zatverdzhennya-profesijnogo-standartu-vihovatel-zakladu-doshkilnoyi-osviti>
52. Про затвердження професійного стандарту «Керівник (директор) закладу дошкільної освіти»: Наказ Міністерства економіки України від 28 вересня 2021 р. № 620-21. URL: <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zatverdzhennya-profesijnogo-standartu-kerivnik-direktor-zakladu-doshkilnoyi-osviti>
53. Про об'єкти підвищеної небезпеки: Закон України від 18.01.2001 № 2245-III. Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2001, № 15, ст. 73. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2245-14#Text>
54. Про освіту: Закон України від 05.09.2017 № 2145-VIII. Голос України. 2017. 27 верес. (№ 178-179). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>
55. Про основні засади державної політики у сфері утвердження української національної та громадянської ідентичності : Закон України від 13.12.2022 №2834-IX. Відомості Верховної Ради (ВВР), 2023, №46, ст. 116.
56. Про правовий режим воєнного стану: Закон України від 05.12.2015 № 389-VIII. Відомості Верховної Ради (ВВР), 2015, № 28, ст. 250. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/389-19#Text>
57. Про.Безпеку: безпечна освітня екосистема громади: навч.-метод. посіб. / за заг. ред. Н. Софій, А. Аносової. Київ: Центр інноваційної освіти «Про. Світ», 2023. 518 с.
58. Самопізнання і самовдосконалення в схемах, формулах, таблицях: навчально-методичний посібник / укладач А.В. Аносова.; за заг. ред. Е.А. Пінковської, Т.В. Черкашиної. Черкаси: Видавець Чабаненко Ю.А., 2018. 152 с.
59. Смагіна Т.М. Зміщення акцентів з hard skills на soft skills в підвищенні професійної компетентності педагогів у системі післядипломної освіти. Розвиток професійної компетентності педагогів у системі післядипломної педагогічної освіти регіону: збірник матеріалів конференції. 2018. С. 21-29.
60. Соціально-психологічні технології відновлення особистості після травматичних подій: практичний посібник / Т.М. Титаренко та ін.; за наук. ред. Т.М. Титаренко. Національна академія педагогічних наук України, Інститут соціальної та політичної психології. Кропивницький: Імекс-ЛТД, 2019. 220 с
61. Степаненко О.О. Обґрунтування поняття «тьютор» у освітньо-дослідницькому просторі. Педагогічні науки. 2018. С. 198-204.
62. Супервізія: професійна підтримка і професійний розвиток педагогів: poradnik для супервізорів (наставників). USAID, 2018. 60 с.
63. Технології формування Soft Skills в системі професійної підготовки педагога: навчальний посібник / уклад.: Т.Й. Бабюк, Н.Г. Каньоса, С.М. Бабюк. Кам'янець-Подільський: Видавець Ковальчук О.В., 2023. 222 с.
64. Тимошко Г.М. Управління формуванням професійного здоров'я педагогів. Проблеми освіти. 2015. Вип. 83. Част. 2, С.102-107.

65. Черкашина Т.В. Сучасні педагогічні практики: педагогічна система самопізнання і особистісно-професійного самовдосконалення: навчально-методичний посібник для педагогічних працівників. Черкаси: Видавець Чабаненко Ю.А., 2019. 162 с.